

Rapport

h2>Klacht

Verzoekster klaagt erover dat het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen niet de echtscheidingsbeschikking van 12 juli 2000 en het hierbij gevoegde echtscheidingsconvenant van 11 mei 2000 van de rechtbank te Middelburg als uitgangspunt neemt voor de berekening van de indexering over het alimentatiebedrag, maar een aanvullende beschikking hierop van de rechtbank te Middelburg van 17 januari 2007, zodat volgens het LBIO de indexering pas per 1 januari 2008 ingaat.

Verzoekster klaagt erover dat het LBIO bij de beoordeling van haar inningsverzoek van 24 juli 2006 ervan uit is gegaan dat de betalingsverplichting van haar ex-echtgenoot € 152,02 per maand in totaal bedroeg in plaats van € 152,02 per kind per maand.

In dit kader klaagt verzoekster er ook over dat het LBIO haar inningsverzoek niet in behandeling heeft genomen maar haar heeft geadviseerd (opnieuw) een rechterlijke procedure te starten terwijl uit het betalingsgedrag van haar ex-echtgenoot zonder meer viel af te leiden dat tussen partijen overeenstemming bestond over de hoogte van de alimentatie.

Beoordeling

Algemeen

1. Verzoekster huwde op 2 oktober 1987 met de heer D. Uit dit huwelijk zijn drie, thans nog minderjarige, kinderen geboren.
 2. Bij beschikking van 12 juli 2000 sprak de rechtbank te Middelburg de echtscheiding tussen verzoekster en D. uit. In die beschikking bepaalde de rechtbank tevens een maandelijks door D. te betalen bedrag aan kinderalimentatie.
- De echtscheidingsbeschikking is op 14 juli 2000 ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand van de gemeente Goes.
3. Vanaf enig moment in 2006 raakte D. in financiële problemen waardoor hij de alimentatie niet meer betaalde als gevolg waarvan verzoekster op 24 juli 2006 het LBIO verzocht de inning van de kinderalimentatie over te nemen.
 4. In verband met de overzichtelijkheid en de chronologie zal de klacht over het inningsverzoek van 24 juli 2006 allereerst aan bod komen. Daarna zal de klacht over de indexering worden besproken.

I. Ten aanzien van het inningsverzoek van 24 juli 2006

Bevindingen

1. Verzoekster klaagt erover dat het LBIO bij de beoordeling van haar inningsverzoek van 24 juli 2006 ervan uit is gegaan dat de betalingsverplichting van haar ex-echtgenoot € 152,02 per maand in totaal bedroeg in plaats van € 152,02 per kind per maand. In dit kader klaagt verzoekster er ook over dat het LBIO haar inningsverzoek niet in behandeling heeft genomen maar haar heeft geadviseerd (opnieuw) een rechterlijke procedure te starten terwijl uit het betalingsgedrag van haar ex-echtgenoot zonder meer viel af te leiden dat tussen partijen overeenstemming bestond over de hoogte van de alimentatie. Verzoekster voert in dat verband aan dat het LBIO de beschikking van 12 juli 2000 onduidelijk vond over de hoogte van de verschuldigde kinderalimentatie.

2. Het LBIO achtte de klacht van verzoekster ongegrond. Het LBIO stelt zich op het standpunt dat zij bij de inning van kinderalimentatie dient uit te gaan van een executoriale titel. In dit geval was dat de beschikking van 12 juli 2000, waarin de rechtbank bepaalde dat D. aan kinderalimentatie een bedrag van *f* 335,00 per maand diende te voldoen.

Hoewel het volgens het LBIO mogelijk is dat het de bedoeling van partijen was dat D. dat bedrag per maand per kind zou betalen, staat dit niet in de beschikking. Er is, aldus het LBIO, dus geen executoriale titel voor meer dan *f* 335,00 (€ 152) per maand. Op het moment dat duidelijk werd dat verzoekster stelde dat D. € 476 per maand diende te betalen, heeft het LBIO dan ook de juiste beslissing genomen door haar te adviseren de rechtbank om een correctie van de beschikking van 12 juli 2000 te verzoeken. Op die manier zou verzoekster dan op eenvoudige wijze een titel verkrijgen om ook het meerdere bedrag te executeren. Het is niet aan het LBIO om op de stoel van de rechter te gaan zitten en een beschikking te corrigeren dan wel te wijzigen. Het LBIO vroeg verzoekster niet om betalingsbewijzen en/of om een overeenkomst tussen haar en D. over te leggen waaruit bleek dat verzoekster en D. het eens waren over een te betalen bedrag van € 476. Volgens het LBIO leverden deze stukken geen executoriale titel voor het meerdere op.

3. Uit het onderzoek van de Nationale ombudsman bleek dat advocaat W. namens verzoekster en D. bij verzoekschrift van 12 mei 2000 de rechtbank te Middelburg (in het petitum) onder meer had verzocht om tussen hen de echtscheiding uit te spreken, te bepalen dat D. een kinderalimentatie zou voldoen ten bedrage van *f* 335,00 per maand en te bepalen dat partijen de vermogensrechtelijke gevolgen van hun echtscheiding alsmede het overige hadden geregeld als in het aan de beschikking gehechte convenant. In de gronden van het verzoekschrift van 12 mei 2000 stond onder meer vermeld dat D. vanaf de datum van de in deze af te geven beschikking een kinderalimentatie zou betalen van *f* 333,00 per kind per maand.

4. In de beschikking van 12 juli 2000 stelde de rechtbank de door D. aan verzoekster te betalen bijdrage in de verzorging en opvoeding van de drie kinderen vast op *f* 335,00 per maand. De toevoeging per kind stond daarbij niet vermeld. De rechtbank bepaalde tevens dat de vermogensrechtelijke gevolgen van de echtscheiding, alsmede het overige zou geschieden conform de inhoud van het door verzoekster en D. ondertekende en aan de

beschikking gehechte echtscheidingsconvenant van 11 mei 2000.

5. Artikel 2 van het echtscheidingsconvenant van 11 mei 2000 luidt als volgt:

"...2.1. De man zal met ingang van de datum van de echtscheidingsbeschikking als bijdrage in de kosten van de verzorging en opvoeding van de minderjarige kinderen aan de vrouw een bedrag betalen per maand, bij vooruitbetaling te voldoen voor de eerste van de maand te vermeerderen met de wettelijke kindertoelage waarop de man aanspraak kan maken.

2.2. Deze bijdrage ten behoeve van het minderjarige kind zal jaarlijks met ingang van 1 januari worden verhoogd volgens de thans geldende wettelijke indexering als bedoeld in artikel 1:402a Burgerlijk Wetboek..."

6. Uit de door verzoekster op 8 november 2007 op verzoek van de Nationale ombudsman overgelegde bankafschriften over de periode van 27 februari 2004 tot en met 9 oktober 2007 wordt duidelijk dat D. aan kinderalimentatie aan verzoekster betaalde op de volgende boekdata:

"02-01-04 € 453,78

02-02-04 € 453,78

17-02-04 € 643,78 (alimentatie over nov. 2003 plus half spaarloon)

01-03-04 € 476,47

01-04-04 € 476,47

03-05-04 € 476,47

01-06-04 € 476,47

01-07-04 € 476,47

02-08-04 € 476,47

01-09-04 € 476,47

01-10-04 € 476,47

20-12-04 € 960 (kinderalimentatie november en december)

01-02-05 € 476,47

01-03-05 € 476,47

01-04-05 € 476,47

02-05-05 € 476,47

01-06-05 € 476,47

01-07-05 € 476,47

01-09-05 € 476,47

03-10-05 € 476,47

01-11-05 € 476,47

01-12-05 € 476,47

02-01-06 € 476,47

01-02-06 € 476,47

03-04-06 € 476,47

02-05-06 € 476,47

01-06-06 € 476,47

01-08-06 € 476,47

01-09-06 € 476,47

01-12-06 € 476,47

01-03-07 € 476,47

02-04-07 € 476,47

01-06-07 € 476,47

03-10-07 € 476."

7. Op 24 juli 2006 verzocht verzoekster het LBIO schriftelijk om de inning van de kinderalimentatie over te nemen. Verzoekster vermeldde op het formulier overname inning kinderalimentatie dat D. haar over de periode van februari tot en met juli 2006 in totaal nog € 752 (€ 276 over de maand maart 2006 en € 476 over de maand juli 2006) verschuldigd was. Op het formulier gaf verzoekster aan dat zij over de maanden februari, april, mei en juni 2006 een bedrag van € 476 aan kinderalimentatie had ontvangen.

8. Bij brief van 20 september 2006 antwoordde het LBIO verzoekster dat het haar inningsverzoek niet in behandeling nam. Het LBIO nam die beslissing, omdat er volgens het LBIO op het moment dat verzoekster het inningsformulier ondertekende geen sprake was van een betalingsachterstand in de alimentatie. Het LBIO deelde verzoekster voorts mee dat er in de beschikking van 12 juli 2000 een bedrag van f 335,00 (€ 152,02) per maand in totaal was toegewezen. Het LBIO adviseerde verzoekster om, indien dit volgens verzoekster het bedrag per maand per kind behoorde te zijn, dit via een advocaat bij de rechtbank te laten wijzigen. Pas dan, zo stelde het LBIO, kon het LBIO het inningsverzoek van verzoekster in behandeling nemen.

9. Bij e-mailbericht van 24 september 2006 deelde verzoekster het LBIO onder meer mee dat zij contact had opgenomen met haar advocaat. Volgens verzoekster zegde haar advocaat haar toe om de huidige lopende vorderingen voor haar te innen en om bij de rechtbank om wijziging van de uitspraak van 12 juli 2000 op grond van een kennelijke verschrijving of misslag te verzoeken. Wellicht dat zij later nog een beroep op het LBIO zou doen.

10. Bij brief van 26 september 2006 deelde het LBIO verzoekster daarop mee dat het LBIO haar inningsverzoek nu niet in behandeling nam.

Beoordeling

11. Het vereiste van actieve en adequate informatieverwerking houdt in dat bestuursorganen bij de voorbereiding van hun handelingen de relevante informatie verwerven. Dit vereiste brengt voor het LBIO mee dat het zich voorafgaand aan de overname van de inning van kinderalimentatie op de hoogte stelt van alle relevante feiten en omstandigheden.

12. Vast staat dat het LBIO de beslissing om het inningsverzoek van 24 juli 2006 niet in behandeling te nemen grondde op de beschikking van juli 2000. Het is de Nationale ombudsman niet gebleken dat het LBIO daaraan voorafgaand nog contact opnam met verzoekster en/of D. met de vraag wat volgens hen de hoogte van het door D. verschuldigde bedrag aan kinderalimentatie behoorde te zijn. Hiervoor bestond naar het oordeel van de Nationale ombudsman voldoende aanleiding omdat verzoekster op het inningsformulier van 24 juli 2006 duidelijk had vermeld dat zij over de maanden februari, april, mei, en juni 2006 een bedrag van € 476 van D. had ontvangen. Uit het formulier bleek verder dat dit de alimentatie voor alle drie de minderjarige kinderen betrof. Een simpele rekensom had bij het LBIO dan ook het vermoeden moeten doen rijzen dat D. het in de beschikking bepaalde bedrag kennelijk per maand per kind voldeed (drie maal € 152 is € 456). Om te kunnen beoordelen of omtrent de hoogte van het door D. verschuldigde bedrag tussen partijen wel een geschilpunt bestond, had het LBIO alvorens het inningsverzoek afwees, eerst bij verzoekster en D. om een nadere toelichting op dit punt moeten verzoeken. Bovendien had het LBIO bij eventuele twijfel en om zich een juist

oordeel over de zaak te kunnen vormen, verzoekster om nadere stukken (zoals het echtscheidingsverzoekschrift) kunnen vragen. De Nationale ombudsman acht het aannemelijk dat uit de verkregen informatie dan voldoende duidelijk was geworden dat partijen het erover eens waren dat D. vanaf de datum van de echtscheidingsbeschikking (12 juli 2000) aan kinderalimentatie een bedrag van driemaal € 152 diende te betalen. Vast is immers komen te staan dat dit ook jarenlang feitelijk gebeurde terwijl uit niets blijkt dat de bedoeling van partijen op dat punt ooit is gewijzigd. Op basis van die informatie had het LBIO dus ook tot de conclusie kunnen komen dat het genoemde bedrag aan kinderalimentatie in de beschikking van 12 juli 2000 onjuist was en louter het gevolg was van een vergissing in het petitum van het verzoekschrift van 12 mei 2000. Dit valt niet alleen af te leiden uit het feitelijke betalingsgedrag van D., maar ook uit het feit dat de advocaat van verzoekster en D. in de gronden van het verzoekschrift het alimentatiebedrag wél per maand per kind vorderde.

13. De stelling van het LBIO dat betalingsbewijzen en/of een schriftelijk overeenkomst geen executoriale titel voor het LBIO zou(den) hebben opgeleverd voor de inning van een hoger bedrag dan het bedrag dat in de beschikking was vastgesteld, is juist. Dit laat echter onverlet dat het wel de plicht van het LBIO was om onderzoek te doen naar alle relevante feiten en omstandigheden voordat het LBIO naar aanleiding van een inningsverzoek beslist en adviseert (zie hiertoe ook het eerder door de Nationale ombudsman uitgebrachte rapport 2004/306). Overigens heeft de Nationale ombudsman al eerder het standpunt ingenomen (zie rapporten 2005/183, 2006/115 en 2006/02835) dat het LBIO een onbetwiste schriftelijke overeenkomst tussen partijen waarin partijen een ander bedrag aan alimentatie zijn overeengekomen dan het bedrag dat bij rechterlijke uitspraak is bepaald, wel degelijk in aanmerking moet nemen bij de beoordeling van een verzoek tot overname van de inning van kinderalimentatie. De Nationale ombudsman acht in het onderhavige geval de kans groot dat een gesprek met verzoekster, D. en de behandelend medewerker van het LBIO tot duidelijkheid en dus tot een voor alle betrokkenen betere en efficiëntere oplossing had geleid.

14. Het is niet juist geweest van het LBIO om op geen enkele manier nadere informatie in te winnen en louter op grond van de beschikking van juli 2000 de inning niet over te nemen en verzoekster bovendien te adviseren opnieuw een rechterlijke procedure te starten. Hiermee heeft het LBIO gehandeld in strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

II. Ten aanzien van de indexerings

Bevindingen

1. Verzoekster klaagt er verder over dat het LBIO niet de echtscheidingsbeschikking van 12 juli 2000 en het hierbij gevoegde echtscheidingsconvenant van 11 mei 2000 van de rechtbank te Middelburg als uitgangspunt nam voor de berekening van de indexering over het door D. te betalen alimentatiebedrag, maar de aanvullende beschikking hierop van de rechtbank te Middelburg van 17 januari 2007, zodat volgens het LBIO de indexering pas per 1 januari 2008 ingaat.

Verzoekster is het hiermee niet eens en stelt daartoe het volgende. Verzoekster benaderde in 2006 het LBIO met het verzoek om de inning van de kinderalimentatie over te nemen. Het LBIO nam haar verzoek toen niet in behandeling, omdat er volgens het LBIO op dat moment geen betalingsachterstand bestond. Het LBIO ging hierbij uit van de beschikking van 14 juli 2000 waarin een bedrag aan alimentatie van € 152 was vastgesteld. Indien verzoekster van mening was dat dit bedrag per maand *per kind* moest worden betaald, adviseerde het LBIO haar om dit via een advocaat door de rechter te laten wijzigen.

Verzoekster volgde dit advies op hetgeen resulteerde in de beschikking van 17 januari 2007. Het meest nijpende is volgens verzoekster dat zij nu alleen maar last heeft van die nieuwe beschikking, nu het LBIO zich op het standpunt stelt dat, nu de alimentatiebeschikking van 17 januari 2007 dateert, de alimentatie pas met ingang van 1 januari 2008 kan worden geïndexeerd. Het LBIO gaat hiermee voorbij aan het feit dat er tussen verzoekster en D. nimmer een geschil bestond over de hoogte van het alimentatiebedrag (te weten € 152 per kind per maand) en dus ook geen geschil over de ingangsdatum van de indexering over voornoemd bedrag.

2. Verzoekster verklaarde verder in een telefoongesprek op 9 januari 2008 tegenover een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman het volgende. Verzoekster paste eenmaal (in 2002 of in 2003) de indexering toe waardoor het alimentatiebedrag op enig moment werd verhoogd naar een bedrag van in totaal € 476,47 per maand. Over dit bedrag bestond tussen partijen volgens verzoekster een stilzwijgende overeenkomst. Verzoekster gaf aan dat zij geen aanspraak maakte op alle overige niet door haar toegepaste indexeringspercentages in de periode vanaf 2001 tot 1 januari 2008.

Verzoekster maakt slechts aanspraak op het door D. betaalde en tussen haar en D. niet in geschil zijnde bedrag aan kinderalimentatie van in totaal € 476,47 per maand.

3. De directeur van het LBIO achtte de klacht niet gegrond. De directeur van het LBIO stelde dat wanneer het LBIO een verzoek krijgt tot overname van de inning van kinderalimentatie, het daarbij uit moet gaan van het bepaalde in de laatste alimentatiebeschikking (in dit geval die van 17 januari 2007) en de jurisprudentie (HR 14/03/1980, NJ 397). Hier kon het LBIO dus overgaan tot de inning van een bedrag aan kinderalimentatie van € 152 per kind per maand, welk bedrag vanaf 1 januari 2008 geïndexeerd moest worden. De beschikking uit 2007 is immers geformuleerd als een

wijzigingsbeschikking en niet als een aanvulling op de eerdere beschikking van 2001. Het LBIO diende dan ook uit te gaan van de wijzigingsbeschikking. Het LBIO heeft niet de taak om te kijken naar wat partijen hebben bedoeld. Het LBIO heeft evenmin de bevoegdheid om de mogelijke bedoeling van partijen die in strijd is met de beschikking ten uitvoer te leggen. Wel was het volgens de directeur zo dat, wanneer partijen het eens zijn over de toepassing van de indexering vanaf 2001 en zij hierover een overeenkomst hadden gesloten, het LBIO die overeenkomst als uitgangspunt zou nemen. Ditzelfde geldt indien D. schriftelijk aan het LBIO zou verklaren dat hij het eens is met indexering vanaf 2001. D. verklaarde dit laatste echter nimmer, aldus de directeur.

4. Bij beschikking van 17 januari 2007 besliste de rechtbank Middelburg als volgt:

"(...) wijzigt haar beschikking d.d. 12 juli 2000 voor wat betreft de kinderbijdrage als volgt:

bepaalt de door de man aan de vrouw, voor wat betreft toekomstige termijnen telkens bij vooruitbetaling, te betalen bijdrage in de kosten en verzorging van de minderjarigen M.C., S.C. en I.C. op € 152) ofwel fl. 335,- per kind per maand, zulks met ingang van 12 juli 2000 (...)"

5. Op 22 januari 2007 verzocht verzoekster het LBIO schriftelijk opnieuw om de inning van de kinderalimentatie over te nemen. Verzoekster vermeldde op het inningsformulier dat D. haar over de laatste zes maanden in totaal nog € 2.105,88 (€ 276,47 over de maand maart 2006 en € 476,47 over de maanden juli, oktober, november 2006 en januari 2007) was verschuldigd.

6. Bij brief van 29 januari 2007 deelde het LBIO verzoekster mee dat het LBIO D. bij brief van dezelfde datum had aangeschreven over de achterstand in de betalingen vanaf juli 2006. Het LBIO maakte in die brieven duidelijk dat het LBIO deze achterstand baseerde op de rechterlijke beslissing van 17 januari 2007, waarin de rechtbank had bepaald dat D. ten behoeve van zijn kinderen een bedrag moest betalen van in totaal € 456 per maand. Het LBIO stelde de achterstand over de periode juli 2006 tot en met februari 2007 vast op een bedrag van in totaal € 2.218,59 en berekende de achterstand als volgt:

Verschuldigd

Betaald

Maand

Bedrag (€)

Datum

Bedrag (€)

juli 2006

456

-

-

augustus 2006

456

1 augustus 2006

476,47

september 2006

456

1 september 2006

476,47

oktober 2006

456

-

-

november 2006

456

-

december 2006

456

1 december 2006

476,47

januari 2007

456

-

-

februari 2007

456

-

Totaal verschuldigd

€ 3.648,00

Totaal betaald

€ 1.429,41

Nog verschuldigd

€2.218,59

7. Bij brief van 6 februari 2007 deelde het LBIO verzoekster naar aanleiding van een met verzoekster gevoerd telefoongesprek mee dat de achterstallige kinderalimentatie correct was berekend. Daarnaast deelde het LBIO mee dat de indexering met ingang van 1 januari volgend op het jaar waarin de alimentatie door de rechter bij beschikking is vastgesteld ingaat en dat de indexering in haar geval dus met ingang van 1 januari 2008 werd berekend. Het LBIO verwees daartoe naar artikel 1:402a van het Burgerlijk Wetboek (BW) (zie Achtergrond onder I.).

8. Bij e-mailbericht van 7 februari 2007 verzocht verzoekster het LBIO om de berekening van de betalingsachterstand te verbeteren en uit te gaan van een bedrag van € 476,46. Verzoekster deelde het LBIO mee dat sinds 2000 de indexering eenmaal was toegepast hetgeen in voornoemd bedrag had geresulteerd. Voorts deelde verzoekster mee dat het LBIO ten onrechte uitging van de beschikking van 2007. Deze beschikking was immers een herziening van de beschikking van 2000 voor zover het de toevoeging per kind betreft. Het LBIO diende de beschikkingen als één geheel te lezen.

9. Bij brieven van 6 maart en 12 maart 2007 schreef het LBIO D. nogmaals aan over de achterstallige kinderalimentatie. In die brieven stelde het LBIO dat D. op grond van de beschikking van 12 juli 2000 in totaal een bedrag aan alimentatie van € 456 per maand moest betalen.

10. Bij brief van 3 april 2007 deelde het LBIO D. mee gevolg te geven aan het incassoverzoek van verzoekster. In die brief ging het LBIO opnieuw uit van een verschuldigd alimentatiebedrag van € 456 per maand. Dit keer baseerde het LBIO zich op de beschikking van 17 januari 2007.

11. Bij e-mailbericht van 12 april 2007 deelde verzoekster het LBIO onder meer als volgt mee:

"(...) Er is per 2 april 2007 € 476,47 betaald. Dit is overigens het tot nu toe afgesproken bedrag. Dit bedrag is afkomstig uit de twee beschikkingen die in uw bezit zijn. Een beschikking uit juli 2000 en een aanvulling van januari 2007. Mijn ex heeft dit bedrag ook nog nooit ter discussie gesteld. Graag (...) van u (...) de bevestiging dat u de twee beschikkingen samen lees".(...)"

12. Bij brief van 16 april 2007 antwoordde het LBIO daarop dat het LBIO beide uitspraken bestudeerd had en dat het zich diende te houden aan de uitspraak van januari 2007. Het LBIO verwees voorts naar de brief van 6 februari 2007.

13. Bij brief van 22 april 2007 wendde verzoekster zich tot de directeur van het LBIO en uitte haar ongenoegen over het feit dat het LBIO bij de inning van de achterstallige kinderalimentatie uitging van het bedrag van € 456 per maand zoals vastgesteld in de beschikking van januari 2007. Daarbij hield het LBIO volgens verzoekster geen rekening met de indexering die door verzoekster in de periode 2000-2007 eenmalig was toegepast en had geresulteerd in het door D. verschuldigde bedrag van € 476,47 per maand. Verzoekster achtte dit bijzonder wrang omdat zij en D. over de hoogte van dat bedrag nooit verschil van mening hadden gehad.

14. Bij e-mailbericht van 14 september 2007 verzocht het LBIO D. of het juist was dat D. het eens was met het indexeren van de kinderalimentatie vanaf 2001.

15. Bij e-mailbericht van diezelfde datum antwoordde D. daarop onder meer als volgt:

"(...) aangezien ik thans in zeer zware financiële problemen verkeer (...) lijkt in dit stadium de discussie over indexering absurd. (...) Ik wil daarom ook eerst wel eens een normaal gesprek voeren met uw bureau en pas daarna zal ik mijn standpunt over indexering innemen. (...)"

16. Uit een door D. aan het LBIO doorgestuurd e-mailbericht van 1 oktober 2007 van D. aan een deurwaarder blijkt dat D. uitgaat van een door hem verschuldigd alimentatiebedrag van € 476 per maand.

17. Bij brief van 4 oktober 2007 liet D. het LBIO onder meer weten dat zijn lopende alimentatieverplichting € 476 bedroeg.

18. Bij e-mailbericht van 4 november 2007 aan verzoekster (met een kopie aan mevrouw He. werkzaam bij het LBIO) deelde D. onder meer het volgende mee:

"(...) Ik stel voor dat u mij de opgebouwde schuld gedeeltelijk kwijtscheld en ook stel ik voor de alimentatie voorlopig rechtstreeks aan u te voldoen (...). Ik ga ermee akkoord dat de LBIO tussen ons "bemiddelt" want ik begrijp dat wanneer u zegt hen niet langer nodig te hebben, u in de toekomst wellicht geen verhaalsmogelijkheden meer heeft. (...) Ik ben bereid de alimentatieverplichtingen telkens te betalen en zeker zolang ik een betaalde baan heb of desnoods een uitkering geniet. (...) Ik heb u reeds vaker gezegd wel te willen betalen - het zijn immers ook mijn kinderen waarvoor ik mij verantwoordelijk voel - maar het eenvoudigweg niet kon betalen. (...)"

19. Op 8 december 2007 stuurde verzoekster aan het LBIO een door haar ondertekende akkoordverklaring dat zij afzag van het achterstallige saldo aan kinderalimentatie tot en met 31 december 2007 van in totaal € 4.072,18. Verzoekster stemde tevens in met het voldoen door D. (per 1 januari 2008, toevoeging N.o.) van de maandelijkse alimentatie vermeerderd met alle kosten (de opslagkosten, toevoeging N.o.) gedurende zes maanden. Verzoekster schreef met de hand op die akkoordverklaring bij de woorden "maandelijkse alimentatie": "€ 476,- x index 1-1-08"

20. Bij brief van 19 december 2007 deelde het LBIO D. opnieuw mee dat verzoekster zich op het standpunt stelde dat er met ingang van 2001 moet worden geïndexeerd. Voorts deelde het LBIO mee dat verzoekster akkoord ging met zes maandelijkse betalingen aan het LBIO van € 535,12 (de geïndexeerde alimentatie) vermeerderd met de opslagkosten.

21. Bij brief van 15 februari 2008 bevestigde het LBIO verzoekster dat zij het bedrag van € 476 vermeerderd met de indexering voor 2008 wilde ontvangen. Daarover deelde het LBIO verzoekster mee dat het LBIO het bedrag van € 152 per maand per kind uit de beschikking van 17 januari 2007 hanteerde vermeerderd met de indexering vanaf 2008. Dit kwam neer op een bedrag van in totaal € 466,02 per maand vanaf januari 2008, aldus het LBIO.

22. Bij brief van diezelfde datum deelde het LBIO D. mee dat verzoekster afzag van de achterstallige kinderalimentatie tot en met 31 december 2007. Voorts deelde het LBIO mee dat het LBIO voor de lopende bijdragen in 2008 het bedrag uit de beschikking van 17 januari 2007 van € 152 per kind per maand als uitgangspunt nam vermeerderd met het wettelijke indexeringspercentage van 2,2%. In totaal kwam het LBIO op een bedrag van € 155,34 per kind per maand.

Beoordeling

23. Het vereiste van rechtszekerheid houdt onder meer in dat bestuursorganen gevolg geven aan rechterlijke uitspraken. Dit betekent tevens dat een burger erop moet kunnen

vertrouwen dat het LBIO op correcte wijze uitvoering geeft aan wettelijke bepalingen (en daarop gebaseerde jurisprudentie) die met de uitvoering van een rechterlijke uitspraak samenhangen en dat het, indien partijen het eens zijn over de uitleg van een rechterlijke uitspraak, niet uitgaat van zijn eigen, daarvan afwijkende interpretatie van die uitspraak.

24. Verzoekster en het LBIO hebben een verschillende interpretatie over de wijze waarop uitvoering moet worden gegeven aan de (wijzigings)beschikking van de rechtbank te Middelburg van 17 januari 2007, dit in relatie tot het bepaalde in artikel 1:402a van het BW. Dit artikel bepaalt dat de bij rechterlijke uitspraak of overeenkomst vastgestelde kinderalimentatie jaarlijks automatisch met een bepaald percentage wordt verhoogd (het zogenaamde indexeringspercentage), tenzij dit door de rechter of in een convenant uitdrukkelijk is uitgesloten. Het indexcijfer wordt jaarlijks vastgesteld door de minister van Justitie en gaat in op 1 januari van elk jaar. De wettelijke indexering van alimentatie volgt de algemene ontwikkeling van het loonpeil en heeft als doel de compensatie van de stijging van het prijspeil. Het tweede lid van dit artikel bepaalt verder dat de wijziging ingaat op 1 januari volgend op de datum van de rechterlijke uitspraak waarin de alimentatie is vastgesteld.

25. De Nationale ombudsman stelt vast dat er tussen partijen nimmer een geschil bestond over de betaling tot 1 januari 2008 van een maandelijks bedrag aan kinderalimentatie van € 476,45 respectievelijk vanaf enig moment in 2007 € 476. Dit bedrag is stelselmatig gedurende diverse jaren feitelijk door D. betaald en was dus inclusief de door verzoekster in 2002 of 2003 toegepaste indexering.

Verzoekster wil slechts dat het eenmalig (per 1 januari 2002 of 2003) geïndexeerde bedrag met ingang van 1 januari 2008 wordt geïndexeerd. Dit is de Nationale ombudsman tijdens dit onderzoek volstrekt duidelijk geworden. Gelet hierop is het naar het oordeel van de Nationale ombudsman niet juist dat het LBIO het alsmaar doet voorkomen alsof verzoekster aanspraak maakt op de (volledige) indexering vanaf 2001.

Nu partijen het over de hoogte van het door D. vóór 1 januari 2008 te betalen bedrag altijd eens zijn geweest en verzoekster recht heeft op indexering van dat bedrag per 1 januari 2008, is het niet juist dat het LBIO hiertoe niet is overgegaan. Het LBIO heeft hiermee gehandeld in strijd met het vereiste van rechtszekerheid.

Het voorgaande geeft reden om de directeur van het LBIO aan te bevelen om als uitgangspunt te nemen dat de maandelijks door D. te betalen bijdrage aan kinderalimentatie € 476 bedraagt en dat dat bedrag met ingang van 1 januari 2008 verhoogd dient te worden met het wettelijke indexeringspercentage.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

26. Verder hecht de Nationale ombudsman eraan op te merken dat het LBIO door zijn wijze van communiceren en starre houding het risico nam dat er tussen partijen een conflict zou ontstaan terwijl tussen partijen steeds overeenstemming bestond (en nog bestaat) over de hoogte van de kinderalimentatie. Voorts blijkt uit de correspondentie dat D. zijn betalingsplicht nooit ontkende en dat er aan zijn kant geen sprake was van betalingsonwil, maar van (tijdelijke) betalingsonmacht. Ten slotte stelt de Nationale ombudsman vast dat partijen nog steeds bereid zijn om elkaar tegemoet te komen. Onder die omstandigheden ligt het op de weg van het LBIO om partijen uit te nodigen voor een gesprek en te bekijken of het mogelijk is om deze kwestie anders dan door voortzetting van de formele inning op te lossen.

Dit geeft reden om de directeur van het LBIO aan te bevelen om verzoekster en D. uit te nodigen voor een gesprek om te bekijken of deze kwestie anders dan door voortzetting van de formele inning kan worden opgelost.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen te Gouda, is

gegrond ten aanzien van:

- de beoordeling van het inningsverzoek van 24 juli 2006 wegens schending van het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving;
- de berekening van de wettelijke indexering wegens schending van het vereiste van rechtszekerheid.

Aanbeveling

De Nationale ombudsman geeft het LBIO in overweging om:

als uitgangspunt te nemen dat de maandelijks door D. te betalen bijdrage aan kinderalimentatie € 476 bedraagt en dat dat bedrag met ingang van 1 januari 2008 verhoogd dient te worden met het wettelijke indexeringspercentage;

verzoekster en D. uit te nodigen voor een gesprek om te bekijken of deze kwestie anders dan door voortzetting van de formele inning kan worden opgelost.

Onderzoek

Op 1 juni 2007 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van mevrouw U. te G., met een klacht over een gedraging van het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen

(LBIO) te Gouda.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de directeur van het LBIO, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de directeur van het LBIO verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Tijdens het onderzoek kregen het LBIO en verzoekster de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De reactie van het LBIO gaf geen aanleiding het verslag te wijzigen en/of aan te vullen. Verzoekster gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Het verzoekschrift aan de Nationale ombudsman van 31 mei 2007.

Openingsbrieven van de Nationale ombudsman van 17 augustus 2007.

Standpunt van het LBIO van 14 september 2007 gericht aan de Nationale ombudsman.

Reactie van verzoekster van 30 september 2007 op het standpunt van het LBIO.

Reactie van het LBIO van 6 november 2007 op de brief met bijlagen van verzoekster van 30 september 2007.

Telefoonnotitie van gesprek met verzoekster op 7 november 2007.

De door verzoekster bij brief van 8 november 2007 de door de Nationale ombudsman opgevraagde stukken, waaronder bankafschriften over de periode 2004 - 2007.

De door de rechtbank te Middelburg bij brief van 14 november 2007 aan de Nationale ombudsman op zijn verzoek toegestuurde stukken betreffende de echtscheiding en de vaststelling van de kinderalimentatie.

Telefoonnotitie van gesprek met verzoekster op 9 januari 2008.

Openingsbrief met uitbreiding van de klacht van de Nationale ombudsman van 18 januari 2008.

Reactie van het LBIO van 15 februari 2008.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

I. Burgerlijk Wetboek

Artikel 1:402a

"1. De bij rechterlijke uitspraak of bij overeenkomst vastgestelde bedragen voor levensonderhoud worden jaarlijks van rechtswege gewijzigd met een door Onze Minister van Justitie vast te stellen percentage, dat, behoudens het bepaalde in het derde en vierde lid, overeenkomt met het procentuele verschil tussen het indexcijfer der lonen per 30 september van enig jaar en het overeenkomstige indexcijfer in het voorafgaande jaar.

2. De wijziging gaat in op 1 januari volgende op de in het eerste lid genoemde datum. De beschikking waarin het percentage is vastgesteld, wordt bekend gemaakt in de Staatscourant.

3. Bij algemene maatregel van bestuur wordt bepaald wat onder indexcijfer der lonen wordt verstaan.

4. Het percentage van de wijziging van de bedragen voor levensonderhoud kan worden afgerond op tienden van een procent. Daarbij vindt, indien van het in het eerste lid bedoelde procentuele verschil het tweede of een volgend cijfer achter de komma vijf bedraagt, voor wat betreft die cijfers afronding naar beneden plaats.

5. De wijziging van rechtswege kan bij rechterlijke uitspraak of bij overeenkomst geheel of voor een bepaalde tijdsduur worden uitgesloten. Daarbij kan tevens worden bepaald dat en op welke wijze het bedrag voor levensonderhoud anders dan van rechtswege periodiek zal worden gewijzigd.

6. Bij de uitspraak, waarbij de tweede zin van het vorige lid toepassing heeft gevonden, en ook nadien, kan de rechter een regeling geven omtrent de wijze en de tijdstippen waarop de tot uitkering verplichte persoon aan de tot uitkering gerechtigde persoon gegevens dient te verschaffen ten behoeve van de vaststelling van de wijziging van het bedrag voor levensonderhoud. Deze beslissingen kunnen worden gegeven en nadien worden gewijzigd op verzoek van de tot uitkering verplichte of gerechtigde persoon.

7. De uitsluiting van de wijziging van rechtswege kan bij rechterlijke uitspraak worden ingetrokken. Voor zover het een uitsluiting betreft waarbij de tweede zin van het vijfde lid niet is toegepast, kan de intrekking alleen geschieden in de gevallen bedoeld in artikel 401

van dit boek.

8. De tenuitvoerlegging van een executoriale titel betreffende de betaling van levensonderhoud geschiedt met inachtneming van de op het tijdstip van de tenuitvoerlegging ingegane wijzigingen van rechtswege dan wel met inachtneming van de wijzigingen overeenkomstig de tweede zin van het vijfde lid van dit artikel."

Artikel 1:408

"1. Een uitkering tot voorziening in de kosten van verzorging en opvoeding of tot voorziening in de kosten van levensonderhoud en studie, waarvan het bedrag in een rechterlijke beslissing, daaronder begrepen de beslissing op grond van artikel 822, eerste lid, onder c, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, is vastgelegd, wordt ten behoeve van de minderjarige aan de ouder die het kind verzorgt en opvoedt of aan de voogd onderscheidenlijk aan de meerderjarige betaald.

2. Op verzoek van een gerechtigde als bedoeld in het eerste lid, van een onderhoudsplichtige dan wel op gezamenlijk verzoek van een gerechtigde en onderhoudsplichtige neemt het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen de invordering van de onderhoudsgelden op zich. De executoriale titel wordt daartoe door de onderhoudsgerechtigde in handen gesteld van dit Bureau. De overhandiging daarvan machtigt het Bureau tot het doen van de invordering, zo nodig door middel van executie.

3. Kosten van invordering door het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen worden verhaald op de onderhoudsplichtige, onverminderd de kosten van gerechtelijke vervolging en executie. Het verhaal van kosten vindt plaats door wijziging van het bedrag, bedoeld in het eerste lid, volgens bij algemene maatregel van bestuur te stellen regels.

4. Tot invordering op verzoek van een onderhoudsgerechtigde wordt slechts overgegaan, indien de gerechtigde ter gelegenheid van de indiening van het verzoek aannemelijk heeft gemaakt dat binnen ten hoogste zes maanden voorafgaande aan de indiening van het verzoek de onderhoudsplichtige ten aanzien van ten minste één periodieke betaling tekort is geschoten in zijn verplichtingen. In deze gevallen geschiedt de invordering van bedragen die verschuldigd zijn vanaf een tijdstip van ten hoogste zes maanden voorafgaande aan de indiening van het verzoek.

5. Alvorens tot invordering met verhaal van kosten over te gaan wordt de onderhoudsplichtige bij brief met bericht van ontvangst in kennis gesteld van het voornemen daartoe en de reden daarvoor, alsmede van het bedrag inclusief de kosten van invordering. Het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen wordt bevoegd tot invordering over te gaan op de veertiende dag na de verzending van de brief.

6. De invordering die op verzoek van de onderhoudsgerechtigde geschiedt, eindigt slechts, indien gedurende ten minste een half jaar regelmatig is betaald aan het Landelijk Bureau

Inning Onderhoudsbijdragen en er geen bedragen meer verschuldigd zijn als bedoeld in het vierde lid, tweede volzin. De termijn van een half jaar wordt telkens verdubbeld, indien een voorgaande termijn van invordering ook op verzoek van de onderhoudsgerechtigde was aangevangen.

7. Een invordering die geldt op het tijdstip van het meerderjarig worden van het kind, wordt ten behoeve van de meerderjarige voortgezet, tenzij deze op zijn verzoek wordt beëindigd.

8. De tenuitvoerlegging van een executoriale titel betreffende de betaling van de kosten van verzorging en opvoeding of levensonderhoud en studie geschiedt met inachtneming van de wijziging, bedoeld in het derde lid.

9. Invorderingen die tien jaren nadat de minderjarige de leeftijd van een en twintig jaren heeft bereikt, nog niet door het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen zijn verwezenlijkt, mogen worden beëindigd. De onderhoudsgerechtigde wordt hiervan schriftelijk op de hoogte gesteld.

10. Een betaling door de onderhoudsplichtige strekt in de eerste plaats in mindering van de kosten, bedoeld in het derde lid, vervolgens in mindering van eventueel verschenen rente en ten slotte in mindering van de verschuldigde onderhoudsgelden en de eventueel lopende rente.

11. Het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen draagt zorg, dat de gelden die ten behoeve van het onderhoud van minderjarigen worden uitgekeerd, aan de daarop rechthebbenden worden uitbetaald. Indien uitbetaling plaatsvindt aan een gemeente als rechthebbende, wordt op de aan het Bureau uitgekeerde gelden een door Onze Minister van Justitie te bepalen deel in mindering gebracht ter bestrijding van de kosten welke met de invordering van de gelden zijn gemoeid.

12. Artikel 243, tweede tot en met vierde lid, is van overeenkomstige toepassing."